

राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजना (नागपूर येथील नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्प व मुळा मुठा नदी, पुणे प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्प) या केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत केंद्र हिस्सा, राज्य हिस्सा व स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या हिश्याकरीता जमा व खर्चाच्या नवीन लेखाशीर्षसि मान्यता देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : रानयो-२०२४/प्र.क्र.३६/तां.क.३(ई-१२६३७४१)
नविन प्रशासन भवन, १५वा मजला,
हुतात्मा राजगूरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २३ डिसेंबर, २०२५.

वाचा -

- भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, व्यय विभाग यांचे कार्यालयीन ज्ञापन क्र.File (२७)/PFMS/२०२०, दि.१०.०६.२०२५.
- राष्ट्रीय नदी संवर्धन संचालनालय, केंद्रीय पर्यावरण, वने व वातावरणीय बदल विभाग यांचे पत्र क्र.जे- २७०९७/३/२०१२- एन.आर.सी.डी- ॥, दि.१४ जानेवारी, २०१६.
- राष्ट्रीय नदी संवर्धन संचालनालय, केंद्रीय जलशक्ती मंत्रालयाचे पत्र क्रमांक जे- २४०९७/१/२०२३- एन.आर.सी.डी- ॥, दि. १४ मार्च, २०२३.
- पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग शा.नि.क्र.रानयो-२०२४/प्र.क्र.८२/आस्थापना -अ, दि.०३ मार्च, २०२५.
- महालेखापाल (लेखा व हकदारी)-१ कार्यालय यांचे पत्र क्र.सं.ख.वि./चा-१/पर्यावरण और जलवायु परिवर्तन विभाग/ यूओआर-१७२/२०२५-२६/१४२३, दि.१७/१०/२०२५.

प्रस्तावना -

राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजनेतर्गत पुणे शहरातील मुळा मुठा नदी संवर्धन करण्याच्या प्रकल्पासाठी केंद्र शासनामार्फत रु. ९९०.२६ कोटी इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास वाचा येथील संदर्भ क्र.२ अन्वये मंजूरी मिळालेली आहे. सदर प्रकल्पांतर्गत मंजूर कामांसाठी केंद्र शासनाचा हिस्सा ८५% (रु. ८४९.७२ कोटी) असून पुणे महानगरपालिकेचा हिस्सा १५% (रु. १४८.५४ कोटी) असून यापूर्वी केंद्र हिश्यासाठी ३४३५१३६५ हे लेखाशीर्ष उघडण्यात आले आहे.

राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजनेतर्गत नागपूर येथील नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्पाच्या रूपये १९२६.९९ कोटीच्या प्रस्तावास राष्ट्रीय नदी संवर्धन संचालनालयाने (NRCD) वाचा येथील संदर्भ क्र.३

वरील पत्रान्वये प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे. सदर प्रकल्प किंमतीत Project Management Consultancy services साठी लागणारा रुपये ७८.५६ कोटी इतक्या रकमेचा समावेश असून सदर रक्कम (१००%) केंद्र शासनाद्वारे वितरित करण्यात येईल. तसेच Centages साठी लागणारे रुपये १२०.६६ कोटी इतकी रक्कम राज्य शासन (६२.५०%) व नागपूर महानगरपालिका (३७.५०%) यांनी संयुक्तपणे अदा करावयाची आहे. प्रकल्पाच्या उर्वरित कामांच्या खर्चामध्ये (सर्वसाधारण) केंद्र शासन, राज्य शासन व नागपूर महानगरपालिकेचा हिस्सा अनुक्रमे ६०: २५: १५ असून तो प्रत्येकी अनुक्रमे रु. १११५.२२ कोटी, रु. ५०७.३६ कोटी व रु. ३०४.४१ कोटी इतका आहे. सदर योजनेतर्गत मंजूर कामांसाठी (सर्वसाधारण) यापूर्वी केंद्र हिश्यासाठी ३४३५१४०९ व राज्य हिश्यासाठी ३४३५१३९२ असे लेखाशीर्ष उघडण्यात आले आहे.

वाचा येथील संदर्भ क्र.१ वरील कार्यालयीन झापनान्वये SNA-SPARSH कार्यपद्धती अंतर्गत एकूण ३७ केंद्र पुरस्कृत योजनांचा नव्याने अंतर्भाव करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून त्यामध्ये या विभागामार्फत राबविण्यात येत असलेल्या राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजनेचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. दि.०१.०७.२०२५ पासून सदर ३७ केंद्र पुरस्कृत योजनांची तसेच दि.०१.११.२०२५ पासून सर्व केंद्र पुरस्कृत योजनांची अंमलबजावणी SNA-SPARSH कार्यपद्धती अंतर्गत करण्याचे भारत सरकारचे निर्देश आहेत. राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजनेतर्गत पुणे शहरातील मुळा मुठा नदी संवर्धन करण्याच्या प्रकल्पासाठी SNA SPARSH कार्यपदधतीनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा जमेच्या (Receipt) लेखाशीर्षामध्ये जमा करून घेण्यासाठी जमेचे लेखाशीर्ष व सदर प्रकल्प निधी स्थानिक स्वराज्य संस्थेस उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्याचे खर्चाचे लेखाशीर्ष उघडणे आवश्यक आहे. तसेच नागपूर येथील नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्पांतर्गत मंजूर कामांसाठी (सर्वसाधारण) केंद्र हिश्यासाठी ३४३५१४०९ व राज्य हिश्यासाठी ३४३५१३९२ असे लेखाशीर्ष उघडण्यात आले असून स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा जमेच्या (Receipt) लेखाशीर्षामध्ये जमा करून घेण्यासाठी जमेचे लेखाशीर्ष उघडणे आवश्यक आहे. सदर प्रकल्पांतर्गत Project Management Consultancy services या Component साठी केंद्र हिश्यासाठी खर्चाचे एक स्वतंत्र लेखाशीर्ष उघडणे आवश्यक आहे. तसेच Centage या Component साठी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा जमेच्या (Receipt) लेखाशीर्षामध्ये जमा करून घेण्यासाठी जमेचे लेखाशीर्ष व सदर निधी आणि राज्य हिश्याचा निधी संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेस उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्याचे खर्चाचे लेखाशीर्ष उघडणे आवश्यक आहे.

सबब, राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजनेतर्गत स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा जमा करून घेणे व केंद्र हिस्सा व राज्य हिश्याचा निधी अर्थसंकल्पित करून वितरित करण्यासाठी महालेखापाल, मुंबई यांच्या मान्यतेने तसेच नियोजन विभाग व वित्त विभागाच्या सहमतीने नवीन लेखाशीर्षास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजना (नागपूर येथील नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्प व मुळा मुठा नदी, पुणे प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्प) या केंद्र पुरस्कृत योजनेची SNA-SPARSH (समयोजित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण) या पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती अंतर्गत अंमलबजावणी करण्यासाठी पुढील लेखाशीर्षस मान्यता देण्यात येत आहे -

१. मुळा-मुठा नदी, पुणे प्रदूषण कमी करण्याचा प्रकल्प -

- स्थानिक स्वराज्य संस्थेस निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्याचे खर्चाचे लेखाशीर्ष -

अ.क्र.	मागणी क्र. Demand No.	मराठी	इंग्रजी
		यु-४	U-4
१.	प्रधान शीर्ष/ Major Head	३४३५- परिस्थितीकी व पर्यावरण	3435-Ecology and Environment
	उप प्रधान शीर्ष/Sub Major Head	०४- प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण	04- Prevention and Control of Pollution
	गौण शीर्ष/ Minor Head	१०३- वायू व जलप्रदूषण प्रतिबंध,	103- Prevention of Air and Water Pollution
	गट शीर्ष/ Group Head	(०३)- राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजना	(03)- National River Conservation Plan
	उप गट शीर्ष/ Sub Group Head	(०३)(०४) मुळा-मुठा नदी, पुणे-प्रदूषण कमी करण्याचा प्रकल्प (राज्य हिस्सा १५%) (कार्यक्रम)	(03)(04) Project of Pollution abatement of River Mula-Mutha at Pune (State Share 15%) (Scheme)
		३१- सहायक अनुदान(वेतनेतर)	31-Grant in Aid (Non salary)
	कायमचा संकेतांक	लेखाशीर्ष-३४३५१४१८	CRC-34351418

- स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा जमेच्या (Receipt) लेखाशीर्षमध्ये जमा करून घेण्यासाठी जमेचे लेखाशीर्ष -

अ.क्र.	विभाग	मराठी	इंग्रजी
		फ - नगर विकास विभाग	F - Urban Development Department
१.	प्रधान शीर्ष/ Major Head	०२१७- नगर विकास	0217 Urban Development
	उप प्रधान शीर्ष/Sub Major Head	६० - इतर नगर विकास योजना	60 Other Urban Development Scheme

	गौण शीर्ष/ Minor Head	१९१, नागरी स्थानिक संस्थाकडून जमा	191, Receipts from Municipalities etc.
	गट शीर्ष/ Group Head	(०३) मुळा-मुठा नदी, पुणे-प्रदूषण कमी करण्याचा प्रकल्पासाठी नागरी स्थानिक संस्थाकडून मिळणाऱ्या जमा रकमा	(03) Receipts from Urban local bodies for Project of Pollution abatement of River Mula-Mutha at Pune
	उप गट शीर्ष/ Sub Group Head	(०३)(०१) मुळा-मुठा नदी, पुणे-प्रदूषण कमी करण्याचा प्रकल्पासाठी नागरी स्थानिक संस्थांकडून राज्य हिश्यापोटी जमा निधी	(03)(01) Receipts from Urban local bodies for state share Project of Pollution abatement of River Mula-Mutha at Pune
	कायमचा संकेतांक	लेखाशीर्ष-०२१७०२४९०९	CRC-0217024101

२. नागपूर येथील नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्प -

- Project Management Consultancy services व Centages या Component साठी अनुक्रमे केंद्र हिस्सा व राज्य हिश्यासाठी खर्चाचे लेखाशीर्ष -

अ.क्र.	मागणी क्र. Demand No.	मराठी	इंग्रजी
		यु-४	U-4
१.	प्रधान शीर्ष/ Major Head	३४३५- परिस्थितीकी व पर्यावरण	3435-Ecology and Environment
	उप प्रधान शीर्ष/Sub Major Head	०४- प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण	04- Prevention and Control of Pollution
	गौण शीर्ष/ Minor Head	१०३- वायू व जलप्रदूषण प्रतिबंध,	103- Prevention of Air and Water Pollution
	गट शीर्ष/ Group Head	(०३)- राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजना	(03)- National River Conservation Plan
	उप गट शीर्ष/ Sub Group Head	(०३)(०५) नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्प (प्रकल्प व्यवस्थापन सळागार सेवा) (केंद्र हिस्सा १००%) (कार्यक्रम)	(03)(05) Nag River Pollution Prevention Project (Project Management Consultancy services) (Central Share 100%) (Scheme)
		३१- सहायक अनुदान (वेतनेतर)	31-Grant in Aid (Non salary)
	कायमचा संकेतांक	लेखाशीर्ष-३४३५१४२७	CRC-34351427

२.	उप गट शीर्ष/ Sub Group Head	(०३)(०६) नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्प (सेंटेज) (राज्य हिस्सा १००%) (कार्यक्रम)	(03)(06) Nag River Pollution Prevention Project (Centage) (State Share 100%) (Scheme)
		३१- सहायक अनुदान (वेतनेतर)	31-Grant in Aid (Non salary)
	कायमचा संकेतांक	लेखाशीर्ष-३४३५१४३६	CRC-34351436

- सर्वसाधारण व Centage या Component साठी स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा जमेच्या (Receipt) लेखाशीर्षमध्ये जमा करून घेण्यासाठी जमेचे लेखाशीर्ष -

अ.क्र.	विभाग	मराठी	इंग्रजी
		F - नगर विकास विभाग	F - Urban Development Department
१.	प्रधान शीर्ष/ Major Head	०२१७- नगर विकास	0217 Urban Development
	उप प्रधान शीर्ष/Sub Major Head	६० इतर नगर विकास योजना	60 Other Urban Development Scheme
	गौण शीर्ष/ Minor Head	१९१, नागरी स्थानिक संस्थाकडून जमा	191, Receipts from Municipalities etc.
	गट शीर्ष/ Group Head	(०४) नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्पासाठी नागरी स्थानिक संस्थाकडून मिळणाऱ्या जमा रकमा	(04) Receipts from Urban local bodies for Nag River Pollution Prevention Project
	उप गट शीर्ष/ Sub Group Head	(०४)(०१) नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्पासाठी (सेंटेज) नागरी स्थानिक संस्थाकडून राज्य हिश्यापोटी जमा निधी	(04)(01) Receipts from Urban local bodies for State Share Nag River Pollution Prevention Project (Centage)
	कायमचा संकेतांक	लेखाशीर्ष-०२१७०२५९०१	CRC-0217025901
२.	उप गट शीर्ष/ Sub Group Head	(०४)(०२) नाग नदी प्रदूषण प्रतिबंध प्रकल्पासाठी (सर्वसाधारण) नागरी स्थानिक संस्थाकडून राज्य हिश्यापोटी जमा निधी	(04)(02) Receipts from Urban local bodies for State share Nag River Pollution Prevention Project (General)
	कायमचा संकेतांक	लेखाशीर्ष-०२१७०२६८०१	CRC-0217026801

२. सदर शासन निर्णय महालेखापाल (लेखा व हकदारी)-१ कार्यालय, मुंबई यांचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.सं.ख.वि./चा-१/पर्यावरण और जलवायु परिवर्तन विभाग/यूओआर-१७२/२०२५-२६/१४२३, दि.१७.१०.२०२५, नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२६८/२०२५/का.१४७२, दि.०७.०८.२०२५ व वित्त विभागाच्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१२२३१८०३४९६३०४ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून करण्यात आला आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रमेश मु. मनाळे)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
२. अ.मु.स, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. अ.मु.स, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. सचिव (पर्यावरण व वातावरणीय बदल), मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मंत्री (पर्यावरण व वातावरणीय बदल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. आयुक्त, पुणे महानगरपालिका, पुणे.
७. आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर.
८. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर.
११. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
१२. अधिदान व लेखाधिकारी, वाढ्रे (पूर्व) मुंबई-४०००५१.
१३. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
१४. सचालक, लेखा व कोषागरे, मुंबई
१५. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय-१६, कार्यासन अर्थ-७)
१६. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४७२)
१७. निवड नस्ती.